

« zurück blättern vor »

SZLAMOWAĆ v. imp., ab 1564; auch *szejmować, ślamować*. **1)** ‘Fleisch oder die inneren Organe von Tieren reinigen’ – ‘oczyszcza mięso lub wnętrzności zwierzęce’: (†1611) 1613 SyrZiel 1502, SP17 *Wilczy Pieprz [...] Kufzki szlamowie y nader wystruguie, bärzo zrania wyiadaiąc.* ○ (1886) 1949–1951 Sienk.Pot. V 32, DOR *Głód kiszki szlamuje i na bicze skręca.* ○ 1948 Wiśn.K.Mięso 271, DOR *Przefermentowane jelita [zwierzęce] względnie wymoczone i wypróżnione, podlegają właściwemu szlamowaniu, tj. wydzieleniu śluzu i ostatecznemu wyczyszczeniu.* – nur DOR. **2)** ‘den Bodensatz von Gewässern entfernen’ – ‘oczyszcza zbiorniki wodne z mułu’: 1651 Inw.pozn.i kal. 124, SP17 *Stawy [...] potrzeba by ślamować i groble podwyższyć.* ○ 1717 Inw.pozn.i kal. 385, SP17 *Staw zda się być niedawno szlamowany.* ○ 1779–1780 Kluk Zw. 3 221, L *Gdy stawy szlamem lub błotem zalażą, wyczyszczaią się przez szlamowanie abo wywiezienie błotnéy ziemi.* ○ 1934 Hulka Żyrrar. 106, DOR *Stawy szlamowano bardzo starannie, po czym zamykano stawidła.* – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **3)** ‘feste Substanzen verschiedener Art, z.B. Kreide, Erz durch Spülen reinigen, wobei die größeren Stücke und die Verunreinigungen auf den Boden des Spülgefäßes sinken’ – ‘oczyszczać substancje stałe np. kredy, rudy w procesie płukania, w czasie którego większe kawałki i zanieczyszczenia opadają na dno’: 1948 Kasper.Mechan. 190, DOR *Przed użyciem szlamuje się proszek polerowniczy w wodzie, aby największe ziarenka lub zanieczyszczenia opadły na dno.* ○ 1957 Nafta s.30, DOR *Próbkę zalewa się wrzącą wodą i od razu szlamuje na sitach.* – nur DOR (techn.). ◇ **Var:** *szlamować* v. imp., (†1611) 1613 SyrZiel 1502, SP17 – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR; *szejmować* v. imp. – SWIL, SW; *ślamować* v. imp., [einzQu.] 1651 Inw.pozn.i kal. 124, SP17 – CN, TR, SWIL, SW (m.u. stp.). ◇ **Etym: 1)** nhd. *ab-*, *entschlamm* v., ‘von Schlamm reinigen, befreien’, GRI, nur für Inh. 2. **2)** nhd. *schlämmen* v., ‘von Schlamm befreien, reinigen; durch fließendes Wasser, durch Übergießen reinigen und Grobes von Feinem, Brauchbares von Unbrauchbarem scheiden’, GRI. **3)** nhd. *schleimen* v., ‘von Schleim befreien, reinigen; Gedärme schleimen’, GRI, nur für Inh. 1. ◇ **Der:** *wyszlamować* v. pf., 1564 Mącz 123b, SPXVI *Immundicas ex piscina efferre, wyszlamować á wycziścić fadzawkę.* Zuerst geb. MAÇZ, nur für Inh. 2; *szlamowaty* adj., (†1611) 1613 SyrZiel 609, SP17, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2; *wyszlamować* v. pf., 1636 Żebr.Ow. 32, L, zuerst geb. TR, nur für Inh. 2; *ślamowaty* adj., zuerst geb. TR, nur für Inh. 2; *przeszlamować* v. pf., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *zaszlamować* v. pf., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *zaślamować* v. pf., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *odszlamować* v. pf., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *zszlamować* v. pf., zuerst geb. SW, nur für Inh. 2; *zeszlamować* v. pf., zuerst

geb. SW, nur für Inh. 2; *ześlamować* v. pf., zuerst geb. SW, nur für Inh. 2;
poszlamować v. pf., zuerst geb. SW, nur für Inh. 2; *poślamować* v. pf., zuerst
geb. SW, nur für Inh. 2. ❖ Im älteren Hochdeutsch bezeichnet *Schleim* auch
‘Schlamm’ (GRIMM), was wohl den Zusammenfall im Polnischen erklärt.
Vgl. †*szlam*, Inhalt 4.

« zurück blättern vor »